2024/2033

29.7.2024

KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2024/2033,

annettu 21 päivänä syyskuuta 2023,

toimenpiteestä SA.39451 (2015/C) (ex 2015/NN), jonka Italia on toteuttanut Banca Tercasin hyväksi

(tiedoksiannettu numerolla C(2024) 6281)

(Ainoastaan italiankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen määräysten mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ([1]) ja ottaa huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

(1) Komissio sai lehdistön sekä pankin Tercas-Cassa di Risparmio della Provincia di Teramo S.p.A:n, jäljempänä 'Tercas', ja Italian talletusvakuusjärjestelmän (*Fondo Interbancario di Tutela dei Depositi*, jäljempänä 'FITD') verkkosivustojen kautta tietää, että FITD on toteuttanut toimia kyseisen pankin tukemiseksi, jäljempänä 'FITD:n tukitoimenpide'.

(2) Komissio pyysi 8. ja 10. lokakuuta 2014 tietoja Italialta. Italia vastasi pyyntöön 16. syyskuuta ja 14. marraskuuta 2014.

(3) Komissio ilmoitti Italialle 27. helmikuuta 2015 päivätyllä kirjeellä, jäljempänä 'aloittamispäätös', päätöksestään aloittaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely kyseisten toimenpiteiden suhteen.

(4) Aloittamispäätös ([2]) julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Komissio pyysi asianomaisia osapuolia esittämään kyseisiä toimenpiteitä koskevat huomautuksensa.

(5) Komissio sai huomautuksia Italialta 2. huhtikuuta 2015.

(6) Komissio sai 22. toukokuuta 2015 huomautukset kahdelta asianomaiselta osapuolelta eli Tercas-pankilta ja Banca Popolare di Bari S.C.p.A:lta, jäljempänä 'BPB'.

(7) Komissio sai samana päivänä huomautuksia Banca d'Italialta, jäljempänä 'Italian keskuspankki', ja FITD:ltä.

(8) Komissio toimitti 9. kesäkuuta 2015 johdanto-osan 6 ja 7 kohdassa tarkoitetut huomautukset Italialle, jolle annettiin siten mahdollisuus vastata. Italia ilmoitti komissiolle, ettei sillä ollut huomautuksista mitään kommentoitavaa.

(9) Komission, Italian ja asianomaisten osapuolten kesken pidettiin kaksi kokousta 13. elokuuta ja 17. syyskuuta 2015. Kyseisissä kokouksissa Italia tarkensi perusteita, jotka se oli esittänyt aikaisemmissa virallisissa yhteydenotoissaan.

([1]) EUVL C 136, 24.4.2015, s. 17.
([2]) Ks. alaviite 1.

(10) Komissio katsoi päätöksessä (EU) 2016/1208 ([3]), että FITD:n Tercasin hyväksi toteuttamat toimenpiteet olivat valtiontukea, joka ei sovellu sisämarkkinoille, ja määräsi perimään kyseisen tuen takaisin.

(11) Italia, BPB ja FITD nostivat 4. maaliskuuta, 29. huhtikuuta ja 1. toukokuuta 2016 unionin yleisessä tuomioistuimessa kanteet, joita Italian keskuspankki tuki, päätöksen (EU) 2016/1208 kumoamiseksi.

(12) Unionin yleinen tuomioistuin kumosi päätöksen (EU) 2016/1208 19. maaliskuuta 2019 yhdistetyissä asioissa T-98/16, T-196/16 ja T-198/16 antamallaan tuomiolla ([4]).

(13) Komissio ja Italia keskustelivat lisää 20. joulukuuta 2019, 30. tammikuuta 2020 ja 19. helmikuuta 2020.

(14) Unionin tuomioistuin hylkäsi 2. maaliskuuta 2021 asiassa C-425/19 P ([5]) antamallaan tuomiolla komission valituksen yhdistetyissä asioissa T-98/16, T-196/16 ja T-198/16 annetusta tuomiosta.

2. TAUSTAA JA TOIMENPITEIDEN KUVAUS

2.1 Tercas

(15) Tercas oli pääasiassa Abruzzon alueella toimivan pankkikonsernin holdingyhtiö. Vuoden 2011 lopussa suurin osakkeenomistaja holdingyhtiössä oli Fondazione Tercas, jolla oli tuolloin 65 prosentin osuus holdingyhtiössä.

(16) Vuoden 2011 lopussa konserniin kuuluivat kyseinen holdingyhtiö ja Banca Caripe S.p.A., jäljempänä 'Caripe', alueellinen pankki, joka toimii lähinnä Abruzzon alueella ja josta Tercas osti 90 prosentin osuuden vuoden 2010 lopussa ja joka yhdistettiin Tercasin tilinpäätökseen.

(17) Vuoden 2011 lopussa Tercasin taseen loppusumma oli 5,3 miljardia euroa, sillä oli 4,5 miljardia euroa asiakkaiden nettolainoja, 2,7 miljardia euroa asiakkaiden talletuksia, 165 sivukonttoria ja 1 225 työntekijää.

(18) Italian keskuspankki ehdotti Tercasin tarkastuksen ([6]) jälkeen 17. huhtikuuta 2012 Italian valtiovarainministeriölle, että pankki asetettaisiin erityishallinnon alaisuuteen Italian pankkitoimintalain (*Testo Unico Bancario* ([7])) 70 §:n nojalla.

(19) Italian valtiovarainministeriö antoi 30. huhtikuuta 2012 määräyksen asettaa Tercas erityishallinnon alaisuuteen. ([8]) Italian keskuspankki nimitti hallinnonhoitajan varmistamaan tilanteen, korjaamaan sääntöjenvastaisuudet ja edistämään tallettajien etujen mukaisia hyödyllisiä ratkaisuja. Hallinnonhoitaja aloitti toimessaan 4. toukokuuta 2012.

(20) Tercasin hallinnonhoitaja arvioi eri vaihtoehtoja, joilla Tercasin vaikeudet voitaisiin ratkaista. Aluksi hallinnonhoitaja harkitsi kahta vaihtoehtoa, joissa Tercasia pääomittaisi Fondazione Tercas (Tercasin suurin osakkeenomistaja) tai Credito Veltellinese (osakkeenomistaja, jonka osuus oli 7,8 %), mutta hylkäsi ne sitten.

([3]) Komission päätös (EU) 2016/1208, annettu 23 päivänä joulukuuta 2015, Italian Tercas-pankille myöntämästä valtiontuesta (asia SA.39451 (2015/C) (ex 2015/NN)) (EUVL L 203, 28.7.2016, s. 1).

([4]) Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 19.3.2019, Italia ym. v. komissio, yhdistetyt asiat T-98/16, T-196/16 ja T-198/16, ECLI:EU:T:2019:167.

([5]) Unionin tuomioistuimen tuomio 2.3.2021, komissio v. Italia ym., C-425/19 P, ECLI:EU:C:2021:154.

([6]) Italian keskuspankki tarkasti Tercasin 5. joulukuuta 2011 ja 23. maaliskuuta 2012 välisenä aikana. Tarkastuksessa Italian keskuspankki havaitsi useita sääntöjenvastaisuuksia ja laajalle levinneitä poikkeavuuksia, jotka liittyivät i) pankin johtamiseen ja hallintoon, ii) sisäisen tarkastuksen toimintaan, iii) luottoprosessiin ja iv) tietojen ilmoittamiseen hallinto- ja valvontaelimille.

([7]) *Decreto legislativo 1° settembre 1993, n. 385 – "Testo unico delle leggi in materia bancaria e creditizia" (Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana, Serie generale n. 230, 30.9.1993 – Supplemento ordinario n. 92)*. Viittauksilla pankkitoimintalakiin viitataan lain siihen versioon, jota sovellettiin FITD:n tukitoimenpiteen aikana.

([8]) Syynä olivat vakavat hallinnolliset sääntöjenvastaisuudet ja vakavat lainsäädännön rikkomiset.

(21) Tercasin hallinnonhoitaja otti lokakuussa 2013 Italian keskuspankin suostumuksella yhteyttä BPB-pankkiin, joka ilmoitti olevansa kiinnostunut sijoittamaan pääomaa Tercasiin, sillä edellytyksellä, että Tercasin ja Caripen omaisuuseristä tehdään yritystarkastus (*due diligence*) ja FITD kattaa täysin Tercasin negatiivisen oman pääoman.

(22) Hallinnonhoitaja toimitti 25. lokakuuta 2013 FITD:lle sen yhtiöjärjestyksen ([9]) 29 §:n perusteella pyynnön tukitoimenpiteestä, jolla myönnettäisiin enintään 280 miljoonaa euroa pääomituksena Tercasilla 30. syyskuuta 2013 olleen negatiivisen oman pääoman kattamiseksi, ja FITD:n sitoutumisesta arvoltaan alentuneiden omaisuuserien ostamiseen.

(23) FITD:n toimeenpaneva komitea päätti 28. lokakuuta 2013 pitämässään kokouksessa tukea Tercasia pankkitoimintalain 96 b §:n 1 momentin d kohdan mukaisesti enintään 280 miljoonalla eurolla. FITD:n johtokunta hyväksyi toimenpiteen 29. lokakuuta 2013.

(24) FITD pyysi 30. lokakuuta 2013 Italian keskuspankilta lupaa tukitoimenpiteelle, ja Italian keskuspankki myönsi luvan FITD:lle 4. marraskuuta 2013. FITD ei kuitenkaan lopulta toteuttanut tätä tukitoimenpidettä.

(25) Tercasin ja Caripen omaisuuseriä koskeva yritystarkastus päättyi 18. maaliskuuta 2014 FITD:n ja BPB-holdingyhtiön hallitseman pankkikonsernin asiantuntijoiden väliseen erimielisyyteen. Asiassa päästiin yksimielisyyteen Italian keskuspankin ehdotuksesta valitun välimiehen johdolla. Yritystarkastus paljasti lisää omaisuuserien arvonalentumisia.

(26) FITD esitti 1. heinäkuuta 2014 Italian keskuspankille toisen pyynnön, joka koski lupaa Tercasin tukemiselle, mutta muutetuin ehdoin.

(27) Italian keskuspankki antoi 7. heinäkuuta 2014 luvan kyseiselle tukitoimenpiteelle muutetuin ehdoin ([10]).

(28) Italian keskuspankki antoi Tercasin hallinnonhoitajalle luvan kutsua koolle 27. heinäkuuta 2014 ylimääräisen yhtiökokouksen, jossa päätettäisiin toimenpiteistä erityishallinnon aikana syntyneiden tappioiden kattamiseksi ja BPB:n samanaikaisesta toteuttamasta 230 miljoonan euron pääoman korotuksesta.

(29) Tercas teki 1. tammikuuta 2012 ja 31. maaliskuuta 2014 välisenä aikana tappiota 603 miljoonaa euroa. Kun jäljellä oleva pääomapositio 337 miljoonaa euroa oli kirjattu kokonaan alas, Tercasin nettopääoma oli 31. maaliskuuta 2014 negatiivinen ja suuruudeltaan −266 miljoonaa euroa.

(30) Tercasin yhtiökokouksessa ([11]) 27. heinäkuuta 2014 päätettiin

a) kattaa tappiot osittain, muun muassa alentamalla pääoma nollaan siten, että mitätöidään kaikki liikkeessä olevat kantaosakkeet, ja

b) korottaa pääoma 230 miljoonaan euroon laskemalla liikkeeseen uusia kantaosakkeita, joita tarjottiin ainoastaan BPB:lle. Tämä pääoman korotus toteutettiin 27. heinäkuuta 2014 ja maksettiin, osittain kuittaamalla BPB:n Tercasille myöntämä 480 miljoonan euron luotto (joka vastasi BPB:n 5. marraskuuta 2013 myöntämää lainaa).

(31) Syyskuussa 2014 Tercas pääomitti tytäryhtiötään Caripea 75 miljoonan euron pääomasijoituksella.

(32) Tercasin erityishallinto päättyi 1. lokakuuta 2014, ja BPB nimitti uuden johdon.

(33) Erityishallinnon lopussa 30. syyskuuta 2014 Tercasin taseen loppusumma oli 2 994 miljoonaa euroa, asiakkaiden talletukset 2 198 miljoonaa euroa, sovitusti hoidetut nettolainat 1 766 miljoonaa euroa, järjestämättömien lainojen varaukset 716 miljoonaa euroa ja koko ensisijainen pääoma 182 miljoonaa euroa.

([9]) Viittauksilla FITD:n yhtiöjärjestykseen viitataan yhtiöjärjestyksen siihen versioon, jota sovellettiin FITD:n tukitoimenpiteen aikana.
([10]) Ks. johdanto-osan 43 kappale.
([11]) Yhtiökokouksen pöytäkirja, *repertorio n. 125.149*, *raccolta n. 28.024 del 29 luglio 2014*, notaari Vicenzo Galeota.

(34) BPB korotti maaliskuussa 2015 Tercasin pääomaa 135,4 miljoonaa euroa (mukaan lukien 40,4 miljoonaa euroa tytäryhtiö Caripelle) vuoden 2014 viimeisellä neljänneksellä syntyneiden lisätappioiden kattamiseksi, rakenneuudistuksen kustannusten kattamiseksi vuosina 2015 ja 2016 ja Tercasin vakavaraisuussuhteiden parantamiseksi.

2.2 **BPB**

(35) BPB oli pääasiassa Etelä-Italiassa toimivan pankkikonsernin holdingyhtiö. Vuoden 2013 lopussa BPB:n taseen loppusumma oli 10,3 miljardia euroa, asiakaslainat 6,9 miljardia euroa, asiakastalletukset 6,6 miljardia euroa, sivukonttoreita oli 247 ja työntekijöitä 2 206, ensisijaisen pääoman osuus 8,1 prosenttia ja kokonaispääomaosuus 11 prosenttia.

(36) Joulukuussa 2014 BPB toteutti 500 miljoonan euron pääoman korotuksen, jossa laskettiin liikkeeseen uusia osakkeita enintään 300 miljoonalla eurolla ja myönnettiin toissijaista pääomalainaa enintään 200 miljoonaa euroa. Pääoman korotuksella vahvistettiin BPB:n vakavaraisuussuhteita, joihin Tercasin osto oli vaikuttanut.

2.3 **Italian talletusvakuusjärjestelmä ja FITD**

(37) FITD:n tukitoimenpiteen toteuttamisajankohtana sovellettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 94/19/EY ([12]). Sen mukaan luottolaitokset eivät voi vastaanottaa talletuksia, elleivät ne kuulu virallisesti hyväksyttyyn talletusvakuusjärjestelmään ([13]). Pankkitoimintalain 96 §:n 1 momentin mukaan *Italian pankkien on kuuluttava Italiassa perustettuun ja hyväksyttyyn talletusvakuusjärjestelmään* ja *osuuspankkien (banche di credito cooperativo) on kuuluttava oman verkostonsa talletusvakuusjärjestelmään*. ([14])

(38) FITD:n tukitoimenpiteen toteuttamisajankohtana Italiassa oli kaksi talletusvakuusjärjestelmää:

a) FITD on yksityisoikeuden nojalla perustettu konsortio, johon kuuluminen on pakollista. Se on ainoa Italiassa perustettu ja hyväksytty talletusvakuusjärjestelmä, johon voivat liittyä muut pankit kuin osuuspankit. Italian keskuspankin hyväksymän FITD:n yhtiöjärjestyksen 2 §:ssä todetaan, että *italialaisten pankkien on oltava rahaston jäseniä lukuun ottamatta osuuspankkeja*.

b) Fondo di Garanzia dei Depositanti del Credito Cooperativo on lakisääteinen talletusvakuusjärjestelmä. Siihen voivat kuulua vain osuuspankit, joiden on oltava sen jäseniä.

(39) Pankkitoimintalain 96 a §:n ja FITD:n yhtiöjärjestyksen 29 §:n mukaan FITD voi tietyin ehdoin toteuttaa tukitoimenpiteitä erityishallintoon asetettujen jäsenten hyväksi.

(40) Tällaiset toimenpiteet rahoitettiin jälkikäteen jäsenpankkien maksuilla. Yksittäisten maksujen suuruus määräytyi asiaankuuluvien määräysten ([15]) mukaan suhteessa kussakin pankissa oleviin suojattuihin talletuksiin. Maksuja ei siirretty suoraan FITD:n taseeseen, vaan erillisille tileille kutakin toimenpidettä varten.

([12]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 94/19/EU, annettu 30 päivänä toukokuuta 1994, talletusten vakuusjärjestelmistä (EYVL L 135, 31.5.1994, s. 5).
([13]) Direktiivin 94/19/EY 3 artiklan 1 kohta.
([14]) "Le banche italiane aderiscono a uno dei sistemi di garanzia dei depositanti istituiti e riconosciuti in Italia. Le banche di credito cooperativo aderiscono al sistema di garanzia dei depositanti costituito nel loro ambito".
([15]) FITD:n yhtiöjärjestyksen 25 § ja FITD:n yhtiöjärjestyksen liitteen 9–14 §.

(41) Tukitoimenpiteitä koskevat päätökset teki FITD:n kaksi hallintoelintä:

a) johtokunta ([16]), jonka päätökset tehtiin kokouksessa läsnä olevien jäsenten ehdottomalla enemmistöllä. Johtokunnan jäsenet nimittivät johtokunnan puheenjohtajan, kun taas johtokunnan tavalliset jäsenet valittiin suhteessa kussakin pankissa olevien suojattujen talletusten määrään. Tämä suosii suurimpia maksajia mutta takaa myös sen, että pienetkin pankit ovat edustettuina. ([17]) Johtokunnan tavalliset jäsenet, joita oli tuolloin 23, olivat enimmäkseen suurimpien jäsenpankkien edustajia ([18]), ja pankeista Unicredit, Intesa Sanpaolo ja Monte dei Paschi di Siena oli kustakin kaksi edustajaa. Myös Associazione Bancaria Italiana -yhdistyksen (ABI) puheenjohtaja on johtokunnan jäsen;

b) toimeenpaneva komitea ([19]), jonka päätökset tehtiin kokouksessa läsnä olevien jäsenten enemmistöllä. Sen jäsenet ovat johtokunnan puheenjohtaja, johtokunnan varapuheenjohtaja, joka toimi myös komitean varapuheenjohtajana, sekä kuusi muuta johtokunnan jäsentä.

(42) Toimeenpaneva komitea päätti rahoituksen ja takausten muodossa toteutettavista tukitoimenpiteistä ([20]), kun taas johtokunta päätti omapääomaosuuksien ostamisesta ja muusta teknisestä tuesta toimeenpanevan komitean ehdotuksesta ([21]).

2.4 **Tutkitut toimenpiteet**

(43) Italian keskuspankin 7. heinäkuuta 2014 hyväksymä FITD:n tuki-interventio koostui seuraavista toimenpiteistä, jäljempänä 'FITD:n toimenpiteet':

a) *toimenpide 1*: 265 miljoonan euron avustus, jota ei tarvitse maksaa takaisin ja jolla katetaan Tercasin negatiivinen oma pääoma;

b) *toimenpide 2*: 35 miljoonan euron (enintään kolmivuotinen) takaus, jolla katetaan tiettyihin Tercasin vastuisiin liittyvä luottoriski. Velalliset maksoivat kyseiset vastuut (kaksi kertamaksulainaa, jotka erääntyivät 31. maaliskuuta 2015) täysimääräisesti takaisin, ja siten takausta ei tarvittu;

c) *toimenpide 3*: enintään 30 miljoonan euron takaus, jolla katetaan toimenpiteeseen 1 liittyvien verojen maksamisesta aiheutuvat lisäkustannukset. Tämä veronmaksu olisi ollut tarpeen, jos toimenpide 1 ei olisi ollut Italian lain mukaan verovapaa. Asiaan liittyvän Italian lainsäädännön mukaan Euroopan komission oli hyväksyttävä FITD:n tukitoimenpiteiden erityinen verovapautus. ([22]) FITD maksoi Tercasille 30 miljoonan euron määrän kokonaan, ennen kuin komissio oli tehnyt päätöstä verovapautuksesta.

2.5 **Päätös (EU) 2016/1208**

(44) Komissio katsoi päätöksessä (EU) 2016/1208, että FITD:n toimenpiteet olivat sääntöjenvastaista valtiontukea Tercasille, ja määräsi perimään kyseisen tuen takaisin välittömästi ja tosiasiallisesti.

([16]) FITD:n yhtiöjärjestyksen 3–15 §.
([17]) FITD:n yhtiöjärjestyksen 12 §:n 3 momentti.
([18]) FITD:n yhtiöjärjestyksen 13 §:n 10 momentti. Pankeilla Unicredit, Intesa Sanpaolo ja Monte dei Paschi di Siena oli tuohon aikaan kullakin kaksi jäsenedustajaa. Pankeilla Credem, Credito Valtellinese, BNL, Deutsche Bank, Cariparma, Veneto Banca, CheBanca, BPM, Banco Desio e della Brianza, UBI, Banca di Credito Popolare Torre del Greco, Cassa di Risparmio di Rimini, Banca Popolare Pugliese, Unipol Banca, Banco Popolare, Banca Popolare dell'Emilia Romagna ja Banca del Piemonte oli kullakin yksi jäsenedustaja.
([19]) Ks. FITD:n yhtiöjärjestyksen 16, 17 ja 18 §.
([20]) FITD:n yhtiöjärjestyksen 17 §:n 1 momentin a kohta.
([21]) FITD:n yhtiöjärjestyksen 14 §:n 1 momentin e kohta.
([22]) Legge 7 dicembre 2013, n. 147 – "Disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato (Legge di stabilità 2014)" (laki 147/2013), 1 §:n 627 momentti: "*Ai fini del riassetto economico e finanziario dei soggetti in amministrazione straordinaria, gli interventi di sostegno disposti dal Fondo interbancario di tutela dei depositi non concorrono alla formazione del reddito dei medesimi soggetti*". Lain 147/2013 1 §:n 628 momentti: "*L'efficacia delle disposizioni del comma 627 è subordinata all'autorizzazione della Commissione europea*".

(45) Arvioidessaan erityisesti päätöksessä (EU) 2016/1208 FITD:n toimien yhteyttä Italiaan komissio muistutti, että unionin tuomioistuin oli asiassa *Stardust Marine* antamassaan tuomiossa ([23]) selventänyt, että ensi näkemältä itsenäiseltä vaikuttaneen elimen, joka ei ollut osa valtiota, toteuttaman tukitoimenpiteen voidaan päätellä johtuvan valtiosta kaikkien käsiteltävänä olevaa asiaa koskevien seikkojen perusteella. Yksi tällainen indikaattori on se, että kyseinen elin ei voi tehdä riidanalaista päätöstä, johon väitetään liittyvän valtiontukea, ottamatta huomioon viranomaisten vaatimuksia tai ohjeita. Muutkin indikaattorit voivat tietyissä olosuhteissa olla tarpeellisia pääteltäessä, että julkisen yrityksen tukitoimenpide on valtiontukea (päätöksen (EU) 2016/1208 johdanto-osan 115 ja 116 kappale).

(46) Komissio katsoi tämän perusteella, että muun muassa seuraavista seikoista voitiin kokonaisuutena tarkasteltuna päätellä, että FITD:n toimenpiteet voitiin katsoa Italian toimenpiteiksi:

a) FITD:lle annettiin lainsäädännössä julkinen tehtävä, säästöjen ja tallettajien suojeleminen, mikä näkyi useissa tukitoimissa. Pankkitoimintalain säännöksiä, joiden nojalla FITD voi käyttää jäsenpankeilta kerättyjä varoja erityyppisiin tukitoimenpiteisiin, kuten tarkasteltavana olevassa tapauksessa toteutettuun tukitoimenpiteeseen, oli pidettävä kyseisen julkisen tehtävän toteuttamisena (päätöksen (EU) 2016/1208 johdanto-osan 117–121 kappale).

Vaikka FITD oli yksityisoikeuden alainen konsortio, pelkästään se, että elin oli perustettu yleislainsäädännön mukaan, ei riitä sulkemaan pois sitä, että tällaisen elimen toimenpide voitaisiin katsoa valtion toimenpiteeksi. Yrityksen riippumattomuus ei periaatteessa estä valtion osallistumista sen toimintaan käytännössä (päätöksen (EU) 2016/1208 johdanto-osan 122 kappale).

Unionin ja kansallisessa lainsäädännössä Italian keskuspankille annetaan joka tapauksessa valta ja keinot varmistaa, että kaikki FITD:n toimenpiteet pankkitoimintalain mukaan hyväksyttynä talletusvakuusjärjestelmänä toimiessa olivat julkisen tehtävän mukaisia ja edistivät tallettajien suojelua. Kun Italian keskuspankki hyväksyi FITD:n tällaisia toimenpiteitä, sen oli näin ollen arvioitava, ovatko ne pankkitoimintalaissa FITD:lle säädetyn julkisen tehtävän mukaisia (päätöksen (EU) 2016/1208 johdanto-osan 123 ja 124 kappale);

b) Italian keskuspankilla oli laajat valtuudet FITD:n suhteen pankkitoimintalain nojalla ja Italian viranomaisilla on useita hyväksymiseen liittyviä valtuuksia esimerkiksi tarkasteltavana olevissa toimenpiteissä, joita voitiin toteuttaa vain erityishallinnon alaisille pankeille. Viranomaisilla oli valtuudet aloittaa kyseiset toimenpiteet hallinnonhoitajan (Italian keskuspankin nimittämä ja valvoma virkamies) pyynnöstä ja vaikuttaa niihin, koska Italian keskuspankilla oli valtuudet hyväksyä toimenpiteiden sisältö ja viranomaiset olivat läsnä ja voivat esittää epäilyksensä kaikissa asiaan liittyvissä päätöksiä tekevissä kokouksissa (päätöksen (EU) 2016/1208 johdanto-osan 127–130 kappale);

c) Italian viranomaiset käyttivät niiden saatavilla olevaa toimivaltaa tarkasteltavana olevien toimenpiteiden hyväksymisen yhteydessä. Italian toimittamista asiakirjoista kävi ilmi, että Italian keskuspankki oli hyväksynyt FITD:n toimenpiteet ottaen huomioon pankkitoimintalain asiaan liittyvissä säännöksissä tarkoitetut tallettajien ja asiakkaiden edut ja näin ollen kansallisen julkisoikeuden erityissäännösten pohjalta. BPB:n ja Tercasin hallinnonhoitajan väliset neuvottelut käytiin *"koordinoidusti Italian keskuspankin kanssa"*. Lisäksi Italian keskuspankki pyysi FITD:tä tekemään tasapainoisen sopimuksen BPB:n kanssa (päätöksen (EU) 2016/1208 johdanto-osan 131 kappale).

Näiden ja a ja b alakohdassa esitettyjen seikkojen perusteella komissio katsoi, että kyseisen toimenpiteen tavoitteet ja tarkoitukset oli vahvistettu yksityiskohtaisesti pankkitoimintalain mukaisessa julkisessa tehtävänannossa ja viranomaiset valvoivat niiden sisältöä (päätöksen (EU) 2016/1208 johdanto-osan 132 kappale).

([23]) Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 16.5.2002, Ranska v. komissio, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294.

(47) Komissio päätteli tämän perusteella, että tarkasteltavien toimenpiteiden sisältö, laajuus ja tavoite olivat sellaisia, että edellä mainittujen tekijöiden perusteella oli epätodennäköistä, etteivät viranomaiset olleet osallistuneet toimenpiteiden hyväksyntään ja että oli riittävästi indikaattoreita siitä, että nämä toimenpiteet olivat valtion toimenpiteitä ja rahoitettu julkisilla varoilla. Periaatteessa oli mahdollista, että yksinään tarkasteltuina tietyt edellä mainituista tekijöistä eivät riitä johtopäätökseen, että toimenpiteet olivat valtion toimenpiteitä, mutta kokonaisuudessaan kyseiset indikaattorit osoittivat, että toimenpiteet olivat Italian toimenpiteitä (päätöksen (EU) 2016/1208 johdanto-osan 143, 144 ja 145 kappale).

2.6 **Tiivistelmä asiaa koskevista tuomioistuinmenettelyistä**

2.6.1 *Päätöksen (EU) 2016/1208 kumoaminen: unionin yleisen tuomioistuimen tuomio yhdistetyissä asioissa T-98/16, T-196/16 ja T-198/16*

(48) Unionin yleinen tuomioistuin kumosi yhdistetyissä asioissa T-98/16, T-196/16 ja T-198/16 antamallaan tuomiolla päätöksen (EU) 2016/1208 sen perusteella, että ensimmäinen ehto, joka on täytettävä, jotta tuki voidaan luokitella SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi, eli se, että tuki on valtion myöntämää tai valtion varoista myönnettyä, ei täyttynyt.

(49) Unionin yleinen tuomioistuin analysoi komission käyttämää näyttöä ja totesi FITD:n toimenpiteiden johtumisesta Italiasta, että komissio ei ollut osoittanut oikeudellisesti riittävällä tavalla Italian viranomaisten osallistumista näiden toimenpiteiden toteuttamiseen eikä sitä, että toimenpiteet voidaan katsoa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi. ([24])

(50) Unionin yleinen tuomioistuin arvioi erityisesti FITD:lle osoitetun julkisen tehtävän laajuutta ja FITD:n itsenäisyyttä toimenpiteen hyväksymisen suhteen.

(51) Unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että FITD:n toimenpiteillä pyrittiin ottamaan ensisijaisesti huomioon FITD:n jäsenpankkien yksityiset intressit ja että vaikka nämä yksityiset intressit voivat olla yhteneviä yleisen edun kanssa, tämä ei yksinään ole viite viranomaisten mahdollisesta osallistumisesta toimenpiteen toteuttamiseen. ([25]) Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin totesi, että FITD:n toimenpiteet eivät olleet osoitus Italian lainsäädännössä osoitetun julkisen tehtävän toteuttamisesta, toisin kuin komissio oli katsonut päätöksessä (EU) 2016/1208. FITD:n ainoa julkinen tehtävä on – talletusvakuusjärjestelmän ominaisuudessaan – maksaa korvauksia tallettajille, jos FITD:n jokin jäsenpankki asetetaan pakolliseen hallinnolliseen likvidaatioon. ([26])

(52) Unionin yleinen tuomioistuin totesi lisäksi, ettei FITD ollut millään tavoin elimellisesti sidoksissa Italian viranomaisiin ja ettei komissio ollut osoittanut Italian viranomaisten osallistumista kyseisten toimenpiteiden toteuttamiseen. ([27])

(53) Tältä osin unionin yleinen tuomioistuin katsoi ensinnäkin, että hyväksyntä, jonka Italian keskuspankki antoi FITD:n Tercasin hyväksi toteuttamille toimenpiteille, ei ollut merkityksellinen sen määrittämiseksi, voidaanko kyseinen toimenpide lukea valtion toimenpiteeksi, koska valtio ainoastaan valvoo – osana vakavaraisuusvalvontaa – toimenpiteen yhteensoveltuvuutta asiaa koskevan lainsäädännön kanssa. ([28]) Toiseksi unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että Italian keskuspankin edustajien läsnäolo FITD:n hallintoelinten kokouksissa ei tarjonnut riittävää näyttöä siitä, että toimenpiteet voitaisiin lukea valtion toimenpiteiksi, koska edustajat toimivat pelkkinä tarkkailijoina ilman äänioikeutta eivätkä he voineet antaa neuvoja. ([29]) Kolmanneksi unionin yleinen tuomioistuin katsoi, ettei komissio ollut esittänyt mitään näyttöä sen väitteen tueksi, että Italian keskuspankki olisi vaikuttanut ratkaisevasti yhtäältä FITD:n ja toisaalta BPB:n ja hallinnonhoitajan välisiin neuvotteluihin ja että Italian keskuspankki olisi käyttänyt suhteitaan vaikuttaakseen ratkaisevalla tavalla tarkasteltavien toimenpiteiden sisältöön. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että nämä suhteet ovat ainoastaan mahdollistaneet sen, että Italian keskuspankille – toimivaltaisen valvontaviranomaisen ominaisuudessa – on voitu tiedottaa asian etenemisestä, eivätkä ne vaikuttaneet FITD:n päätökseen toteuttaa toimenpiteitä Tercasin hyväksi. ([30]) Unionin yleinen tuomioistuin katsoi,

([24]) Tuomio yhdistetyissä asioissa T-98/16, T-196/16 ja T-198/16, 132 kohta.
([25]) Ks. alaviitteessä 24 mainitun tuomion 96–99 kohta.
([26]) Ks. alaviitteessä 24 tuomion 100–106 kohta.
([27]) Ks. alaviitteessä 24 mainitun tuomion 113 ja 132 kohta.
([28]) Ks. alaviitteessä 24 mainitun tuomion 115–120 kohta.
([29]) Ks. alaviitteessä 24 mainitun tuomion 121–124 kohta.
([30]) Ks. alaviitteessä 24 mainitun tuomion 125, 126 ja 127 kohta.

että hallinnonhoitajan asema prosessissa ei voinut kyseenalaistaa FITD:n mahdollisuutta päättää toimenpiteestä itsenäisesti. Esitetty näyttö ei myöskään osoittanut, että hallinnonhoitajan FITD:lle esittämä toimenpidepyyntö olisi ollut seurausta Italian keskuspankin antamista ohjeista. ([31])

(54) Edellä esitetyn perusteella unionin yleinen tuomioistuin katsoi, ettei komissio ollut osoittanut oikeudellisesti riittävällä tavalla Italian viranomaisten osallistumista FITD:n toimenpiteiden toteuttamiseen eikä näin ollen sitä, että toimenpiteet voidaan katsoa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi.

(55) Komissio valitti yhdistetyissä asioissa T-98/16, T-196/16 ja T-198/16 annetusta tuomiosta, jolla kumottiin päätös (EU) 2016/1208.

2.6.2 *Unionin tuomioistuimen tuomio, jolla hylättiin komission valitus*

(56) Unionin tuomioistuin hylkäsi asiassa C-425/19 P antamallaan tuomiolla komission valituksen yhdistetyissä asioissa T-98/16, T-196/16 ja T-198/16 annetusta tuomiosta.

(57) Unionin tuomioistuin on todennut FITD:n toimenpiteiden Italiasta johtumisesta, että unionin yleinen tuomioistuin ei ollut tehnyt virhettä todetessaan, että komission esittämä näyttö sen osoittamiseksi, että Italian viranomaiset olisivat vaikuttaneet FITD:hen, ei mahdollistanut sitä, että näiden toimenpiteiden voitaisiin katsoa johtuvan Italiasta.

(58) Unionin tuomioistuin totesi, ettei unionin yleinen tuomioistuin ollut velvoittanut komissiota täyttämään korkeampaa näyttökynnystä liittyen lukemiseen valtion toimenpiteeksi pelkästään sen vuoksi, että FITD oli yksityinen taho, vaan se oli tehnyt johtopäätökset tilanteen, jossa tukea myöntävä toimija on julkinen yritys, ja tilanteen, jossa toimija on yksityinen taho, välisistä objektiivisista eroista. Unionin tuomioistuin selvensi tältä osin, että indiisit, joilla voidaan osoittaa toimenpiteen johtuminen valtiosta, ilmenevät käsiteltävän asian olosuhteista ja asiayhteydestä, jossa kyseinen toimenpide toteutetaan, ja tässä yhteydessä sillä, ettei asianomaisen yksikön ja valtion välillä ole rahoitukseen liittyviä sidonnaisuuksia, on merkitystä. ([32])

(59) Unionin tuomioistuin huomautti myös, että ”valtion ilmentymän” käsitettä, joka oli kehitetty jotta yksityiset voivat vedota direktiivin, jota ei ole saatettu tai jota ei ole saatettu asianmukaisesti osaksi kansallista oikeutta, ehdottomiin ja riittävän täsmällisiin säännöksiin sellaisia elimiä tai yksiköitä vastaan, jotka toimivat valtion alaisuudessa tai ovat valtion määräysvallassa, ei voida ulottaa koskemaan kysymystä siitä, johtuvatko tukitoimenpiteet valtiosta SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamista varten. ([33])

(60) Lisäksi unionin tuomioistuin totesi, ettei unionin yleinen tuomioistuin ollut jättänyt tekemättä kokonaisarviota komission esittämistä indiiseistä. Unionin yleinen tuomioistuin oli katsonut kaikkien komission huomioon ottamien indiisien, kun niitä tarkastellaan asiayhteydessään, perusteella, että komissio oli tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan osoittaneensa, että Italian viranomaiset olivat käyttäneet merkittävää julkista määräysvaltaa FITD:n Tercasin hyväksi toteuttamia toimenpiteitä määritettäessä. ([34])

3. **ASIANOMAISTEN OSAPUOLTEN ASIAAN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET**

(61) Aloittamispäätöksen hyväksymisen jälkeen asianomaiset osapuolet esittivät huomautuksia. Tässä osiossa esitetään yhteenveto vain huomautuksista, jotka liittyvät sen arvioimiseen, johtuivatko kyseiset toimenpiteet valtiosta. Siinä ei näin ollen käsitellä kaikkia saatuja huomautuksia.

([31]) Ks. alaviitteessä 24 mainitun tuomion 128–131 kohta.
([32]) Tuomio asiassa C-425/19 P, 69–73 kohta.
([33]) Ks. alaviitteessä 32 mainitun tuomion 77 kohta.
([34]) Ks. alaviitteessä 32 mainitun tuomion 80–85 kohta.

3.1 **Italian huomautukset**

(62) Italia käytti FITD:n toimenpiteiden yhteyttä Italiaan analysoidessaan perustana asiassa *Stardust Marine* annetussa tuomiossa kehitettyä testiä, joka ei sen mukaan täyty tarkasteltavassa asiassa seuraavassa esitettävistä syistä.

(63) Ensinnäkin FITD on yksityisoikeudellinen laitos ja tekee kaikki päätöksensä hallintoelimissä, joiden jäsenet ovat sen jäsenpankkien edustajia ja jotka ovat täysin itsenäisiä. Tällaisia tukitoimenpiteitä koskeva päätöksentekoprosessi on täysin itsenäinen eikä Italian keskuspankin tai muun julkisen elimen aktiivisesta osallistumisesta ollut määrätty. Sitä, että Italian keskuspankin edustaja osallistui FITD:n hallintoelinten kokouksiin, ei voitu tulkita niin, että Italian keskuspankki osallistuu aktiivisesti päätöksentekoprosessiin, sillä edustajan tehtävänä on pelkästään passiivinen tarkkailu.

(64) Italia totesi myös, että Italian keskuspankin valta hyväksyä FITD:n yhtiöjärjestys ja sen muutokset ja antaa lupa yksittäisiin toimenpiteisiin ei vaikuttanut FITD:n itsenäiseen päätöksentekoprosessiin, sillä se rajoittui vain Italian keskuspankin valvontaviranomaisena jälkeenpäin antamaan hyväksyntään ja kriisinhallinnan ohjaukseen pankkitoimintalain mukaisesti. Italian keskuspankin päätös oli vahvistamispäätös, joka rajoittui täysin valmiin yksityisen päätöksen laillisuuden muodolliseen jälkitarkastukseen. Tätä tukevat tosiseikat sekä erityisesti Italian keskuspankin määräyksessä, jolla FITD:n toimenpide hyväksytään, esitetyt perustelut, joissa Italian keskuspankki vahvisti, ettei se ole tutkinut FITD:n valintojen aiheellisuutta. Väitteensä tueksi Italia totesi, että tarkasteltava asia on samankaltainen kuin *Sicilcassa*-asia ([35]), jossa komissio päätteli, että toimenpide ei ollut valtiontukea, kun otetaan huomioon yksityisten laitosten ratkaiseva osuus.

(65) Italia totesi, että näyttö, johon komissio viittaa aloittamispäätöksessä, ei osoittanut Italian keskuspankin puuttuvan FITD:n päätöksentekoprosessiin. Vaikka Italian keskuspankki oli nimittänyt hallinnonhoitajan, Italian mukaan hänellä ei ollut valtaa vaikuttaa suoraan FITD:n päätökseen myöntää rahoitusta vaikeuksissa olevalle pankille. Hallinnonhoitaja toimi sen sijaan erityishallintoon asetetun pankin johtajana ja oikeudellisena edustajana, ei Italian keskuspankin puolesta, mikä tarkoittaa, että hänellä oli lakkautettujen hallintoelinten yksityisoikeudellinen toimivalta. Lisäksi Italia kielsi, että Italian keskuspankin puuttumisesta olisi mitään osoitusta. FITD:n pääjohtajan 28. toukokuuta 2014 päivätyn muistion kohta, jossa mainitaan, että Italian keskuspankin edustaja on pyytänyt FITD:tä hakemaan tasapainoista sopimusta BPB:n kanssa negatiivisen oman pääoman kattamiseksi, oli ymmärrettävä toivomukseksi eikä missään nimessä käskyksi. Lisäksi Italia totesi, että FITD:n hallintoelinten päätösten pöytäkirjoissa, jotka koskevat Tercasin hyväksi toteutettavaa toimenpidettä, ei ole esitetty minkäänlaista Italian keskuspankin kantaa, joka voisi viitata siihen, että se olisi vaikuttanut FITD:hen jollain tavalla.

3.2 **Italian keskuspankin** ([36]) **huomautukset**

(66) Italian keskuspankki kiisti aloittamispäätökseen esittämissään huomautuksissa sen, että FITD:n tukitoimenpide olisi johtunut valtiosta, seuraavista syistä:

a) FITD ei suorittanut julkista tehtävää tukiessaan luottolaitoksia. Talletusvakuusjärjestelmien ainoa julkinen tehtävä oli maksaa korvauksia tallettajille. Pankkitoimintalain 96 a §:n 1 momentin viimeistä virkettä, jossa FITD:lle annetaan mahdollisuus toimia muullakin tavoin kuin maksamalla korvauksia suoraan tallettajille likvidaation tapauksessa, ei voida tulkita näytöksi siitä, että FITD:n muut toimenpiteet kuin korvausten maksaminen tallettajille ovat valtion toimenpiteitä tai että FITD saa julkisen tehtävän. Säännös antoi vain mahdollisuuden turvautua muunlaisiin toimenpiteisiin;

([35]) Komission päätös 2000/600/EY, tehty 10 päivänä marraskuuta 1999, Italian valtion sisilialaisille julkisille pankeille Banco di Sicilialle ja Sicilcassalle myöntämän tuen ehdollisesta hyväksymisestä (tiedoksiannettu numerolla K(1999) 3865) (EYVL L 256, 10.10.2000, s. 21).

([36]) Italian keskuspankki esitti huomautuksensa kolmantena osapuolena, ja siksi niitä ei esitetä tässä luvussa yhdessä Italian huomautusten kanssa. Italian keskuspankki on kuitenkin julkinen elin, jonka toiminta on näin ollen jäsenvaltion toimintaa eikä jää SEUT-sopimuksen 107 artiklan soveltamisalan ulkopuolelle sillä perusteella, että se on riippumaton. Siksi siihen viitataan myös 'Italiana' osiossa, joka koskee toimenpiteiden arviointia.

b) Italian keskuspankki ei päättänyt yhdessä FITD:n kanssa yksittäisen yrityksen tukemisesta, ei yleisesti eikä tässä tapauksessa, eikä se valvo sitä, että FITD noudattaa julkista tehtäväänsä. Italian keskuspankilla oli valvontavaltaa vain seuraavien tavoitteiden suhteen: tallettajien suojelu, pankkijärjestelmän vakaus sekä pankkien vakaa ja järkevä johtaminen. Italian keskuspankki totesi myös, ettei se ole osallistunut FITD:n tukitoimenpiteen suunnitteluun tai toteutukseen ja että sen ja FITD:n välisiä yhteyksiä ennen FITD:n hakemuksen jättämistä Italian keskuspankin hyväksyttäväksi ei voida pitää Italian keskuspankin osallistumisena kyseisiin toimenpiteisiin. Italian keskuspankki antoi vain alustavia ohjeita täysin sellaisten lainsäädäntöparametrien pohjalta, joilla hallittaisiin myöhempää hyväksyntämenettelyä. Se, että Italian keskuspankki oli nimittänyt hallinnonhoitajan ja valvoi tätä, ei vaikuta tarkasteltavaan asiaan, sillä hallinnonhoitajan tehtävät ja tavoitteet eivät poikkea merkittävästi yksityisen yrityksen ”tavallisen” johtajan tehtävistä ja tavoitteista kriisitilanteessa. Hallinnonhoitaja ei toiminut Italian keskuspankin puolesta. Italian keskuspankin edustaja, joka osallistui FITD:n johtokunnan ja toimeenpanevan komitean kokouksiin, oli vain tarkkailija eikä hänellä ollut äänestysoikeutta. Se, että Italian keskuspankin nimittämä välimies ratkaisi FITD:n ja BPB:n kiistan, joka koski Tercasin negatiivista omaa pääomaa, on epäolennainen, koska osapuolet pyysivät täysin itsenäisesti ja yhteisestä sopimuksesta Italian keskuspankkia ehdottamaan henkilöä, jonka ne sitten nimittivät välimieheksi;

c) tämä tapaus erosi selvästi Tanskan, Espanjan ja Puolan valtiontukitoimenpiteistä, jotka mainitaan aloittamispäätöksen alaviitteessä 28, jossa komissio katsoi, että talletusvakuusjärjestelmiin liittyvissä toimissa käytetyt varat olivat viranomaisten käytettävissä ja toimet olivat siten valtion toimenpiteitä.

3.3 **Muiden asianomaisten osapuolten huomautukset**

(67) Muut asianomaiset osapuolet eli FITD, BPB ja Tercas totesivat, että komissio erehtyi väittäessään, että talletusvakuusjärjestelmät olivat erittäin todennäköisesti valtiontukea, koska ne toimivat julkisen tehtävän mukaisesti ja pysyvät viranomaisten ohjauksessa. Osapuolten mukaan komissio teki alustavan päätelmän siitä, että FITD:n toimenpiteet johtuivat valtiosta, vain sillä perusteella, että laki edellytti tällaisia toimenpiteitä. Ne viittasivat pankkitoimintalain 96 a §:ään, jossa säädetään, että talletusvakuusjärjestelmät *voivat* osallistua muun tyyppisiin ja muotoisiin toimiin, ja huomauttivat muun muassa, että FITD:n toimenpiteet eivät olleet pakollisia, mikä katkaisi yhteyden FITD:n toimenpiteiden ja lakisääteisen tehtävän välillä.

(68) FITD totesi, että se oli yksityisoikeudellinen laitos, jota jäsenpankit valvoivat ja hallinnoivat, ja että se toimi välineenä jäsenpankkien suorien toimenpiteiden toteuttamiselle. FITD:n hallintoelin päätti kokonaan oman harkintansa mukaan toteuttaako tukitoimenpiteitä ja missä ja miten, ja ainoana vaatimuksena oli se, että toimenpiteen kustannusten on oltava pienemmät kuin korvausten maksaminen tallettajille. Toteuttaessaan tukitoimia FITD ei toteuttanut julkista tehtävää, eikä mikään julkinen elin voinut vaatia sitä toimimaan. Italian keskuspankin jälkikäteen antamalla hyväksynnällä oli tarkoitus vain vahvistaa toimenpiteiden asianmukaisuus vakavaraisuusvalvonnan näkökulmasta ja varmistaa, että ne olivat yhteensopivia tallettajien suojelun ja pankkijärjestelmän vakauden kanssa.

(69) Lisäksi muut asianomaiset osapuolet huomauttivat, että FITD:n jäsenyys ei ollut pakollista ja että valtio ei puuttunut FITD:n hallintoelinten jäsenten nimityksiin tai päätöksentekoprosessiin. Se, että Italian keskuspankki osallistui tarkkailijana ilman äänestysoikeutta, ei vaikuttanut FITD:n päätöksentekoprosessin riippumattomuuteen. Muut asianomaiset osapuolet katsoivat asiassa *EARL Salvat père et fils* annettuun tuomioon ([37]) viitaten, että valtiotuesta voi olla kyse vain silloin, kun valtio on läsnä organisaation päätöksentekoelimissä ja pystyy viemään läpi omat päätöksensä.

(70) Muut asianomaiset osapuolet totesivat, että FITD on elin, joka edustaa jäsenpankkiensa etuja, ja että Italian keskuspankille FITD:n toimien osalta annettu toimivalta antaa Italian keskuspankille vain mahdollisuuden suorittaa yleistä valvontaa sekä erityisesti valvoa valvomiensa laitosten järkevää ja vakaata johtamista ja suojella tallettajien etuja. Se, että Italian keskuspankki oli nimittänyt hallinnonhoitajan kriisissä olevalle pankille, ei merkinnyt yhteyttä valtioon. FITD huomautti myös, että vaikka hallinnonhoitaja olikin Italian keskuspankin nimittämä, hän ei ollut valvontaviranomaisen edustaja. Hallinnonhoitajalla oli laaja harkintavalta, hän toimi omasta aloitteestaan ja hän kykeni

([37]) Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 20.9.2007, EARL Salvat père & fils ym. v. komissio, T-136/05, ECLI:EU:T:2007:295, 154 kohta.

toimittamaan FITD:lle vain toimenpidepyynnön. FITD sai vapaasti toteuttaa vaihtoehtoisia toimenpiteitä jäsenpankkiensa edun mukaisesti. Tarkasteltavassa asiassa hallinnonhoitaja ei ollut korvannut pankin yhtiökokousta eli ainoaa elintä, jolla oli valta hyväksyä poikkeustoimia. FITD totesi, että Italian keskuspankin FITD:n toimenpiteelle antama hyväksyntä oli annettu vasta sen jälkeen, kun FITD oli tehnyt itsenäisesti päätöksen toimenpiteestä, ja että se oli osa Italian keskuspankin tavanomaista valvontatehtävää. Italian keskuspankin edustaja, joka osallistui FITD:n johtokunnan ja toimeenpanevan komitean kokouksiin, oli vain tarkkailija eikä hänellä ollut äänestysoikeutta. Muut asianomaiset osapuolet totesivat myös Italian tapaan, että komission aloittamispäätöksessä mainitsemat asiat, jotka liittyvät talletusvakuusjärjestelmiin, eivät olleet vertailukelpoisia tarkasteltavan asian kanssa.

4. **TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI**

4.1 **Tuen olemassaolo**

(71) Jotta komissio voi arvioida, onko toimenpide SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea, sen on määritettävä i) onko toimenpide valtion myöntämä tai valtion varoista myönnetty, ii) aiheuttaako toimenpide taloudellisen edun, iii) voiko toimenpide vääristää kilpailua suosimalla valikoivasti tiettyjä yrityksiä tai tuotannonaloja ja iv) vaikuttaako toimenpide jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Kaikkien näiden ehtojen on täytyttävä, jotta toimenpide olisi SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

(72) Unionin yleinen tuomioistuin kumosi päätöksen (EU) 2016/1208 yhdistetyissä asioissa T-98/16, T-196/16 ja T-198/16 antamallaan tuomiolla. Se totesi erityisesti, että FITD:n toimenpiteet eivät olleet osoitus Italian lainsäädännössä osoitetun julkisen tehtävän toteuttamisesta, toisin kuin komissio oli katsonut päätöksessä (EU) 2016/1208. Unionin yleinen tuomioistuin arvioi lisäksi näyttöä, jonka komissio oli ottanut huomioon päätöksessä (EU) 2016/1208, ja katsoi, että kyseisen näytön perusteella komissio ei ollut osoittanut oikeudellisesti riittävällä tavalla Italian viranomaisten osallistumista FITD:n toimenpiteiden toteuttamiseen eikä sitä, että toimenpiteet voidaan katsoa luettaviksi valtion lukuun SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

(73) Kyseinen tuomio vahvistettiin muutoksenhaussa unionin tuomioistuimen suurena jaostona kokoontuessaan antamassa tuomiossa, jossa selvennettiin unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä sellaisen yksityisoikeudellisen laitoksen toimenpiteiden johtumisesta valtiosta, joka ei ole valtion organisaatio eikä julkinen yritys.

(74) Kuten unionin tuomioistuin vahvisti, erityisesti tilanteessa, jossa tuen myöntänyt yksikkö on luonteeltaan yksityinen, ne indiisit, joilla toimenpiteen voidaan osoittaa johtuneen valtiosta, eroavat indiiseistä, joita vaaditaan tilanteessa, jossa tuen myöntänyt yksikkö on julkinen yritys, ja tässä yhteydessä sillä, ettei asianomaisen yksikön ja valtion välillä ole rahoitukseen liittyviä sidonnaisuuksia, on tiettyä merkitystä. Unionin tuomioistuin katsoi, että koska tällaisia sidonnaisuuksia ei tämänkaltaisessa tilanteessa ole, komissio ei voi perustaa kantaansa tällaisen yksikön ja valtion välisiin rahoitukseen liittyviin sidonnaisuuksiin. Näin ollen komission on sitäkin suuremmalla syyllä vedottava tällaisessa tilanteessa sellaisiin riittäviin indiiseihin, joiden nojalla voidaan osoittaa, että tarkasteltavasta tukitoimenpiteestä on päätetty viranomaisten tosiasiallisen vaikutusvallan tai määräysvallan johdosta.

(75) Unionin tuomioistuin totesi lisäksi, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi kaikkien komission päätöksessä (EU) 2016/1208 huomioon ottamien indiisien, kun niitä tarkastellaan asiayhteydessään, perusteella, että komissio ei ollut osoittanut riittävällä tavalla, että FITD:n toimenpiteet johtuivat Italiasta.

(76) Komissiolla ei ole käytössään mitään muuta merkityksellistä näyttöä, jotta se voisi osoittaa oikeudellisesti riittävällä tavalla, että FITD oli toteuttanut tarkasteltavana olevat toimenpiteet Italian tosiasiallisen vaikutusvallan tai määräysvallan johdosta. Sen vuoksi tätä taustaa vasten on pääteltävä, että komission saatavilla olevan näytön perusteella kyseiset toimenpiteet eivät johtuneet Italiasta.

4.2 **Päätelmä**

(77) Edellä esitettyjen seikkojen perusteella komissio päättelee, ettei sillä ole riittävästi näyttöä siitä, että FITD:n toimenpiteet ovat SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

5. **PÄÄTELMÄ**

(78) Komissio katsoo, että FITD:n Tercasin hyväksi vuonna 2014 toteuttamat toimenpiteet eivät ole SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Italian talletusvakuusjärjestelmän *Fondo interbancario di tutela dei depositin* vuonna 2014 Tercasin hyväksi toteuttamat toimenpiteet eivät ole SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Italian tasavallalle.

Tehty Brysselissä 21 päivänä syyskuuta 2023.

Komission puolesta
Didier REYNDERS
Komission jäsen